

Khalil Gibran  
**A Próféta kertje**

Almusztafa, a szeretett és kiválasztott, aki önnön napjának délsideje volt, Tichreen, az emlékezés havában tért vissza a szigetre, ahol e világra jött.

Amikor hajója elérte a kikötőt, ő a hajóorrban állt, s körülötte a tengerészek. És szívét eltöltötte a hazatérés öröme. Midőn szája szóra nyílt, a tenger szólalt meg szavaival és így beszélt:

– Nézzétek, íme a sziget, ‘hol születtünk! Itt hozott világra a Föld, mint dalt, s mint talányt – az Ég dalát a Föld talányával vegyítve. És mely Ég és Föld közötti hatalom tudná kiteljesíteni a dalt és megfejteti a talányt, ha megfosztja honvágyától?

Egyel többször hozott vissza a tenger ezekre a partokra. Csak egy hulláma vagyunk a többi között. Kibocsát minket, hogy hirdessük üzenetét, de mint tegyük ezt, hogy szívünk harmóniája ne törjön meg homok és szikla között?

Ezért a tenger, s a tengerjárók törvénye: Ha a szabadságot keresitek, köddé kell válnotok. A forma nélküli mind forma után törekszik, ahogy a számtalan csillagköd is napokká, s holdakká rendeződne; és mi is, akik oly soká kerestünk és immár szilárd alakban térünk meg szigetünkre, újra köddé kell váljunk, hogy tanuljunk a kezdetektől. Mi élhetne felszárnyalva a magasba, ha előtte nem törné meg a szenvedély és a szabadság?

Mindig úton leszünk, olyan partok után kutatva, ahol énekelhetünk és meghallják énekünk. De mi lesz a hullámmal, ami megtörik anélkül, hogy bárki is hallaná? A bennünk munkáló hallhatatlan okozza bánatunkat. És ugyancsak a hallhatatlan formázza lelkünk’ és alakítja végzetünk’.

Akkor egyik tengerésze előlépett és szólt:

– Mester, felszítottad és elmélyítetted vágyunkat e kikötő iránt, és íme itt vagyunk. De te bánatról beszélsz és megtört szívekről.

És ő válaszolt és mondta:

– Nem beszéltem-e nektek a szabadságról és a ködről, mely nagyobb szabadságunk? Igen, megengedem; fájdalmas zarándoklat ez születésem szigetére és úgy érzem magam, mint az áldozat szelleme, ‘ki visszatér, hogy gyilkosa elé térdepeljen.

És egy másik tengerésze is szólt és mondá:

– Nézd a tömeget a rakpart falán. Magányukban megérezték jöveteled napját s óráját, és vágyakozásukban összegyűltek, otthagya földjeiket meg szőlőskertjeiket, hogy fogadhassanak.

Almusztafa a távoli tömegre nézett, szívében megérezte vágyukat és hallgatott.

S akkor egy kiáltás szállt fel a tömegből, az emlékezés és a könyörgő várakozás kiáltása.

Ő a tengerészekre pillantott és így szólt:

– Mit is hoztam nekik? Vadász voltam messzi országokban. Erős kézzel bocsátottam célra az arany nyilakat, amiket tőlük kaptam, mégsem ejtettem zsákmányt. Nem mentem a nyílvevők után. Talán a nap alatt szállnak, földre hullani nem akaró, sebzett sasok szárnyában, vagy olyanok kezébe kerültek, ‘kiknek szükségük van rájuk, hogy kenyérhez és

borhoz jussanak.

Nem tudom, mi sors jutott nekik a repülés alatt, de tudom, hogy jelet írtak az égre.

Mégis, rajtam nyugszik a szeretet keze és ti, tengerészek, látó szemeimet e partra vezettétek, ezért nem maradok néma. Hangosan fogok szólani, ha az évszakok keze megérinti torkomat, és énekelni fogom szavaimat, ha lánggal égnek majd ajkaim.

És mind szívükben meghatódva álltak, amidőn ezeket mondta, és szólt egyikük:

– Mester, taníts meg nekünk mindent! Talán megértjük majd szavaid, hiszen a te véred folyik ereinkben és leheletünkben érződik illatod.

És ő válaszolt és a szél szólt hangjából:

– Azért hoztatok vissza születésem szigetére, hogy tanítótok legyek? Eleddig nem váltam a bölcsesség foglyává. Túl fiatal és túl tapasztalatlan vagyok még, mintsem másról beszélni tudjak, mint magamról és még több mélységre áhítózó bensőmről.

Hadd találja meg az igazságot a kereső a gólyahírben, vagy egy maréknyi agyagföldben. Én csak egy énekes vagyok. Újra meg újra megéneklek majd a Földet és két alvás közt nappal bolyongó, elveszett álmaitokat, míg magam a tengeren merengő maradok.

Ekkor a hajó befutott a kikötőbe és elérte a rakpart falát. Almusztafa születése szigetére lépett és immár újra övéi között állt. Hatalmas kiáltás szállt fel a tömegből és elűzte szívéből a hazatérés magányát. Mindannyian csendben várták szavát, de ő hallgatott, mert elszomorította az emlékezés és így szólt szívében:

– Azt mondtam, énekelni fogok? Nem, csak szóra nyithatom számat, hogy kiszállva rajta az élet hangja a szélbe olvadva örömet és vigasztalást nyújthasson.

És akkor Karíma szólt, akivel gyermekként anyja kertjében játszott:

– Tizenkét éven át elrejtetted orcádat előlünk, tizenkét éve éhezünk és szomjazzuk hangodat.

És ő kimondhatatlan gyengédséggel nézett rá, mert Karíma volt az, ‘ki anyja szemét lefogta, amikor a halál fehér szárnyai átölelték.

És ő válaszolt és mondta:

– Tizenkét éve? Tizenkét évet mondasz, Karíma? Vágyamat nem mértem naptárral, mélységét sem ónnal. A szeretet és főleg a honvágy nem mérik sem az idő múlását, sem annak mélységét.

Vannak pillanatok, melyek az elválás örökkévalóságának tűnnek. De mi más a búcsú, mint az elme kimerültsége, és tán nem is váltunk el egymástól?

Almusztafa a tömegre nézett és mindüket látta: a fiatalokat és az öregeket, az erőseket és a gyengéket, a naptól-szélből barnítottakat csakúgy, mint a sápadtakat. Arcukon a vágy és a kérdés fénye ragyogott.

Egyikük így szólott:

– Mester, reményeinket és vágyainkat keservesen megcsalta az élet. Szívünk bánatos és nem értjük, miért? Könyörögve kérlek, vigasztalj minket és világosítsd meg bánatunk okát.

Szívét átjárta a részvét és mondá:

– Az élet öregebb, mint minden, ami él; a szépség már szárnyalt, mielőtt a szép fogalma

megszületett volna a Földön, és az igazság igaz volt már kimondása előtt is. Az élet énekel hallgatásunkban és álmodik, ha szunnyadunk. Még amikor levertek és csüggedtek vagyunk is, az élet bennünk örvendezik. És ha sírunk, az élet mosolyog a napon, és szabad akkor is, ha mi rabláncon vagyunk.

Gyakran sivárnak nevezük az életet, de csak ha magunk is szomorúak és keserűek vagyunk; és gyakran tartjuk hasztalannak és üresnek, de csak akkor, ha lelkünk vigasztalan helyeken időz és szívünk elbizakodottsággal teli.

Az élet mély, csodálatos és távoli, és bár látomásaitok még a lába ujját sem érhetik fel, mégis közel van, és ha csak lélegzetetek fuvallata is eléri szívét, ha csak árnyékokot árnya is súrolja orcáját, leghalkabb kívánságotok visszhangja is tavasszá, s össze válik kebelén.

Az élet rejtett és fátylakba öltözött, miként magasabb énekek is elfátyolozott és rejtező. Ám ha az élet beszélni kezd, az összes szelek szavakká válnak, és ha újra megszólal, ajkatok mosolyát és szemetek könnyét is szavakká formázza.

És amikor az élet énekel, meghallják és értik azt a siketek, és amikor lassan közeleg, látják a vakok, és döbrent csodálattal követik.

Befejezte beszédét és nagy hallgatás lett úrrá a tömegen; a csendben egy hallhatatlan dal lebegett, csillapítva vágyakozásukat és vigaszt nyújtva a fájdalomban.

Ezzel otthagyták őket és elindult az ösvényen a kertje felé; anyja s apja kertje volt az, 'hol szülei felmenőik mellett nyugodtak. Néhányan követni gondolták, amikor látták, hogy egyedül tért meg szülőhelyére és senki sem várta istenhozott-lakomával, e föld népének szokása szerint.

De a hajó kapitánya visszatartotta őket, mondván:

– Hadd menjen egyedül, hisz' úgyis magány a kenyere és kupájában az emlékezés bora az egyetlen ital, 'melyre szomjas.

És a tengerészek visszafogták léptük, mert megértették a kapitány igazát és úgy illett, ahogy mondta. És mindenki, aki a kikötő falán jövetelére várva összegyűlt, megfékezte mozdulni vágyó lábait.

Csak Karíma követte őt kicsinyt, megosztani véle magányát és emlékeit. De ő is hallgatott és csakhamar lefordult saját háza felé, majd a kertben sírni kezdett a mandulafa alatt, bár nem tudta, miért.

Almusztafa anyja és apja kertjébe ért, belépett és betette a kaput maga mögött, hogy senki se követhesse.

És negyven napot és negyven éjszakát maradt egyedül abban a házban és abban a kertben, és senki sem közeledett a kapuhoz, amit becsukott; mindenki tudta, hogy egyedül akar maradni.

És a negyven nap elmúltával Almusztafa kinyitotta a kaput azok előtt, akik belépésre vártak.

És kilenc férfi jött hozzá a kertbe: három tengerész a hajójáról, három templomszolga és három gyermekkori játszótársa. Ezek lettek a tanítványai.

Egy reggel a tanítványok körülötte ültek, míg ő a távolba nézve emlékezett.

Akkor az egyik tanítvány, akit Hafíznak neveztek, azt mondta:

– Mester, beszélj nekünk Orphalese városáról és az országról, 'hol tizenkét évig időztél.

Almusztafa hallgatott, a messzi dombokat nézte és a távoli levegőet, hallgatásba rejtve felindultságát.

Egy idő múltán így szólt:

– Barátaim és útitársaim! Szánandó az a nemzet, ‘melynek hite sok van, de vallása nincs.

Szánandó az a nemzet, ‘melynek tagjai nem maguk szötte ruhát hordanak, nem maguk aratta gabona kenyerét eszik, és nem maguk szüretelte szőlő borát isszák.

Szánandó az a nemzet, ‘mely hőssé emeli a zsarnokot, és jótévőnek tartja a hódítót.

Szánandó az a nemzet, aki álmában lenéz egy szenvedélyt, ‘melynek ébren odaadja magát.

Szánandó az a nemzet, ‘mely nem emeli fel szavát még halotti menetében sem, saját romjain túl mást nem magasztal és nem lázad, még ha nyakát kard és tőke övezi is.

Szánandó az a nemzet, ‘melynek államférfiúja róka, filozófusa csaló és művészete az utánczás.

Szánandó az a nemzet, ‘mely az új urat trombitaszóval fogadja, de gúnykacajjal búcsúztatja, hogy a még újabbat ismét trombitával köszöntse.

Szánandó az a nemzet, ahol vénségükre elnémulnak a bölcsek, míg az erősek még a bölcsőben pihennek.

Szánandó az a nemzet, ‘mely széthasadt, és minden része nemzetnek hiszi magát.

És kérlelte egy másik:

– Beszélj nekünk arról, mi munkál szívedben?

Almusztafa reá nézett és mikor megszólalt, hangja egy éneklő csillaghoz volt hasonlatos, s válaszolt:

– Mikor ébren-álmodásokban csendben befelé figyeltek, gondolataitok hópehelyként táncolnak, és fehér némaságba öltöztetik ürességetek hangjait. És mi egyebek lennének ébren-álmaitok, mint szívetek égi fáján rügyező és virágzó felhők? És a gondolatok tán nem szirmok serege, ‘mit szívetek szele hord széjjel dombokon s mezőkön?

És ahogy a békét várjátok, ‘míg a bennetek lévő forma nélküli alakot ölt, úgy gyülekeznek és oszlanak szét újfent majd a felhők is, amíg a Legszentebb Ujjak a szürke vágyakat kis kristály- napokká, holdakká és csillagokká gyúrnak.

Akkor Sarkis, a félig kételkedő szólt:

– De amikor eljön a tavasz, álmaink és gondolataink hava elolvad majd, s megszűnik létezni.

Ő azt válaszolta, mondván:

– Ha eljön a tavasz, hogy fellelje ligetekben és szőlőlugasokban szunnyadó kedvesét, bizton elolvad a hó, és patakként rohan felkeresni a völgyi folyót, hogy mirtusz és babérfák pohárnoka legyen.

Épp így olvad el majdan szívetek hava is, és titkotok az élet folyójába ömlik. A folyó magához öleli és átadja majd titkotok’ a határtalan tengernek.

Minden felolvad, átváltozik és dallá lesz, ha eljön a tavasz. Még a csillagok, ezek a széles mezőkre lassan hulló, hatalmas hópehelyek is beleolvadnak az áramló énekbe. És amikor az isteni arc napja a távoli horizonton felkél, mely rideg szimmetria ne válna szívesen folyékony dallammá? És közületek vajon ki habozna, hogysen mirtusz és babérfák pohárnoka legyen?

Csak tegnap még, hogy kint jártatok a messzi tengeren, távol a partoktól s távol magatoktól is. Aztán hátára kapott a szél –az élet lélegzete – fényből szőtt fátyollal arcán, keze megragadott és formát adott, hogy emelt fővel nézhessetek a magasba. De a tenger utánatok jött és még mindig bennetek zengi énekét. És bár elfelejtettétek, honnan jöttetek, a tenger makacs anya és örökké hívni fog.

Vándorútjaitokon a hegyekben, vagy sivatagokon át is mindig emlékezni fogtok szívének hűvös mélységére. Mégha gyakran nem is tudjátok, mi után vágytok; mély és határtalan békéje az. Hogy' is lehetne másként?

Amikor a dombok ligeteiben és a szőlőskertjeiben az eső a leveleken táncol és hull a hó – mint áldás és szövetség – amikor nyájaitokat a völgyi folyóhoz vezetitek, amikor földjeiteken, 'miket a patakok ezüstös szálakkal hálózna be, kertjeitekben, ahol a reggeli harmat tükrözi vissza az eget, és amikor a legelőiteken az esti köd félig elfátyolozza ösvényeteket, – mindenhol a tenger van veletek, örökségetek tanújaként, szereteteteket követelve.

A bennetek lévő hópehely törekszik a tenger felé.

Egy reggelen, mikor a kertben sétáltak, egy asszony jelent meg a kapunál; Karíma volt, akit Almusztafa gyerekkorában testvéreként szeretett. Megállt a kapuban, nem kopogott és nem is kért bebocsátást, csak vágyódva és szomorúan nézett a kertbe befelé.

Almusztafa meglátta a vágyat szemében és sietős léptekkel jött a fali kapuhoz. Kinyitotta előtte, és istenhozottal fogadta, midőn belépett.

Akkor Karíma szólt és mondta:

– Miért vontad vissza magad tőlünk és fosztottál meg minket tekinteted fényétől? Tudd, mind az eltelt évek alatt szeretünk és vágyódva vártuk szerencsés hazatérteled. Az emberek hangosan kiáltva hívnak, és beszélnének veled. Én követükként jöttem, hogy esedezzek: mutasd meg magad a népnek, juttass nekik bölcsességedből, vigasztald meg a tört szíveket, és dőreségünk tanítsd jobbítani.

Ő ránézett és szólt:

– Ne nevezd bölcsnek, hacsak nem mindenkit annak nevezel. Ágon csüngő ifjú gyümölcsök vagyok csak, tegnap még virág.

De ne hívj közületek sem senkit dőrének, mert valójában nem vagyunk sem bölcsök, sem bolondok. Az élet fájának zöld levelei vagyunk, és az élet túl van minden bölcsességen – és bizonynyal túl a bolondságon is.

És mondod, visszavonultam volna tőletek? Hát nem tudod, hogy a lélek számára nem létezik más távolság azon kívül, amit a fantázia nem képes bejárni? És amikor a lélek leküzdi eme távolságot, dallammá válik az belül.

A távolság köztetek és nem szívelt szomszédotok között bizony nagyobb, mint köztetek és heted-hét országon túli kedvesetek között.

Mert az emlékezet számára nincs messzeség, csak a feledésből támad oly' szakadék, 'mit sem hangotok, sem szemetek nem képes áthidalni.

Az óceánok partjai és a legmagasabb hegycsúcsok között létezik egy titkos ösvény, amit be kell járnotok, mielőtt egyé váltok a Föld fiaival.

Tudásotok és megértésetek között is létezik egy titkos ösvény, amit fel kell fedeznetek,

mielőtt egygé váltok az emberrel és önmagatokkal is.

Az adást végző jobb kezetek és az elfogadó bal kezetek között nagy úr tátong, amit csak úgy tudtok csökkenteni, ha mindkét kezetekkel adni is, kapni is készek vagytok. Egészen eltüntetni meg csak akkor vagytok képesek, ha felismeritek, hogy nincs is mit adnotok, sem kapnotok.

Bizony, a legnagyobb távolság álmaidok képei és az ébrenlét között feszül, kívánság és tett között.

És még van egy út, amit be kell járnotok, mielőtt egygé váltok az étellel. De erről most nem beszélek, mert látom, elfárasztott az utazás.

Aztán elment Karímával és kilenc tanítványával a piactérre, hogy beszéljen az ott összegyűlt emberekkel, barátaival és szomszédaival. S az embereknek felragyogott a tekintetük és öröm töltötte el szívüket.

Így beszélt:

– Növekedtek álmotokban, és gazdagabb az életetek, amikor álmodtok. Minden nap adjatok hálát mindazért, amit az éj csendjében kaptatok.

Gyakran nevezitek az éjszakát a pihenés idejének; igazából a keresés és a találás ideje az.

A nappal a tudás hatalmával ajándékoz meg és kezeteket az elfogadás művészetére tanítja, mégis az éjszaka az, ami az élet kincseskamrájához vezet benneteket.

A Nap minden élőlényt megtanít a fény utáni vágyakozásra, mégis az éjszaka az, ami mindannyiunkat a csillagokba emel.

Valóban, az éj csendje szövö az erdők fáit és a kertek virágait díszítő menyasszonyi fátylat, aztán tékozló ünnepet ülve készíti el a nászszobát, s ebben a szent csendben fogan meg a holnap az Idő ölében.

Így van ez veletek is, ha kerestek; táplálékot találtok és beteljesedést. És ha a hajnali ébredés ki is oltja az emlékezést, az álmok asztala mindig terítve áll és a nászszoba vár rátok.

Elhallgatott, a tömeg pedig némán várta, hogy folytassa. Aztán újra megszólalt, mondván:

– Szellemekek vagytok, még ha testben mozogtok is; mint az olaj, ‘mely a sötétben ég, lángok vagytok, lámpásokba bezárva.

Ha csupán pusztá test lennétek, hasztalan lenne előttetek állnom és beszélnem – éppúgy beszélhetne halott a halotthoz is. De ez nem így van. Minden, ami bennetek halhatatlan, éjjel s nappal szabad, nem bezárható és nem megbilincselhető, ez a Leghatalmasabb akarata. Ti vagytok a lehelete, hasonló a megfoghatatlan és bezárhatatlan szélhez. És én is az Ő leheletének lehelete vagyok.

E szavak után gyors léptekkel otthagya őket és újra visszatért kertjébe.

Akkor Sarkis, a félig kételkedő szólt és kérdezett:

– És hogy van ez a csúnyasággal, Mester? Sohasem beszélsz róla.

Almusztafa szava korbácsütésként csattanva válaszolt:

– Barátom, számon kérhetné-e valaki a vendégbarátságot rajtad, ha kopogás nélkül megy el házad előtt?

És tarthatna-e valaki süketnek, vagy figyelmetlennek, ha idegen nyelvű beszédét nem érted?

Nem azt nevezed-e csúnyaságnak, amit soha elérni nem próbáltál, és ‘minek lényegét

kutatni nem akartad?

Ha létezik is csúnyaság, csak mint csipa a szemünkben és zsír, mely fülünket eltömi.  
Barátom, semmit ne nevezd csúnyának – a léleknek saját emlékeitől való félelmét kivéve.

És egy napon, mikor a fehér jegenyék árnyékában ültek, így szólt egy tanítvány:

– Mester, félek az időtől; elszáll fölöttünk, elrabolva ifjúságunk és mit ad helyette?

S ő válaszolt:

– Végy egy marék jó földet! Találsz benne magot, vagy piciny hernyót? Ha elég nagy lenne kezed és kitartásod, a mag erdővé nőhetne s hernyód angyalok hadává. Ne feledd, hogy az évek, ‘mik erdővé teszik a magot és angyallá a férget, a *ma* részei, mint mindegyik év.

És mi egyebek az évszakok, mint változó gondolataitok: szívünk ébredése a tavasz, és saját termékenységünk felfedezése a nyár. És nem múltunk-e az ősz, ‘ki a bennünk lévő gyermeknek bölcsődalt énekel? És kérdelem tőletek; mi más a tél, mint szunnyadás, a többi évszak álmaival gazdagon?

Mannus, a tudás-éhes tanítvány körülpillantott és a szikamor-fára kapaszkodó virágzó növényre nézve kérdezett:

– Mester! Látod eme parazitát? Mit mondasz róla? Nem sötét pillantású tolvaj é, ‘ki a Nap hű gyermekét a fénytől megrabolja? Kiszívja az erőt az éltető nedvből, ami a fák ágán s levelén keresztül folydogál!

És Almusztafa így felelt:

– Barátom, mindahányan paraziták vagyunk. Mi, akik azon fáradozunk, hogy buja életet csiholjunk a rögből, nem érünk többet azoknál, ‘kik e darabka földből élnek, semmit sem tudva róla.

Mondhatná az anya gyermekének: ‘Visszaadlak az erdőnek, ősbibb szülédnek, mert fárasztod szívem és kezem?’

Vagy tán az énekes megfedné dalát: ‘Térj vissza, ahonnan jöttél, Echo barlangjába, hisz’ zengésed elszívja levegőm?’

És mondaná-e a pásztor juhának: ‘Elfogyott legelőm, ‘hová vihetnélek, hát leváglak s áldozatul adlak?’

Nem, barátom, mindeme kérdések már kimondásuk előtt választ nyertek, ahogy álmaitok is beteljesülnek, mielőtt elalszotok.

Egymásba fonódva élünk egy ősi, időtlen törvény szerint. Élünk hát kölcsönös jóindulatban! Egymást keressük magányunkban és bolyongunk csak, ha nem ülhetünk családi tűzhely mellé.

Barátaim és testvéreim, a ti társatok a messzi országút. Ezek a növények, amik a fára kapaszkodnak, a Föld tejét szívják az éjszaka édes csendjében, míg a Föld békés álmában a Nap emlőjén hízik.

És a Nap, akárcsak te, én és minden élő, ugyanúgy megtisztelve ül a Herceg asztalánál, ‘kinek ajtaja mindenkor nyitva áll és asztala mindég terített.

Mannus, barátom, az élet élethől él és minden a Legmagasztosabb végtelen kegyéből ered.

És egy hajnalon, mikor pirkadott, együtt sétáltak mind a kertben s keletnek figyeltek, csendben nézve a felkelő napot.

Egy idő múltán Almusztafa a távolba mutatott és szólt:

– A reggeli nap fénye visszfénye a harmatcseppben nem kevesebb a Napnál magánál, mint ahogy az élet visszfénye lelketekben sem kevesebb, mint az élet maga. A harmatcsepp visszaveri a fényt, mert egy azzal. És ti is visszatükrözitek az életet, mert egyek vagytok vele.

Amikor sötétség vesz körül benneteket, mondjátok azt magatoknak: ‘Ez a sötétség a még meg nem született hajnal; ha most a sötétség szülési fájdalmait szenvedem is, hamar felvirrad pirkadatom, miként a domboké is reggelente.’

És a lilium kelyhében megbúvó harmatcsepp is hasonlatos hozzátok, hiszen a ti lelketek is Isten szívében nyugszik.

Amikor a harmatcsepp azt mondja: ‘Ezerévente egyszer harmatcsepp vagyok’, hát válaszoljátok neki: ‘Nem tudod tán, hogy az évezred minden fénye tükröződik benned?’

Egyik este hatalmas vihar keletkezett. Almusztafa és a tanítványok bementek a házba és hallgatagon letelepedtek a tűz mellé.

Az egyik tanítvány így szólt:

– Egyedül vagyok, Mester, és az órák ujja könyörtelenül kopogtat mellemem.

Almusztafa felemelkedett és középre állva beszélni kezdett, erős szélhez hasonló hangon:

– Egyedül, azt mondd? Hát aztán? Egyedül érkeztél, és egyedül fogsz visszamenni is a kődbe.

Ürítsd hát egyedül s csendben kupádat. Az őszi napok más ajkaknak más kupákat adtak, édes és keserű borral töltve, miképp a te kupád is megtöltötték.

Idd ki egyedül kupádat – még ha véred és könnyeid ízét is érzed, és köszönd meg az életnek a szomjúság ajándékát. Mert szomjúság nélkül szíved nem más, mint meddő tengerpart; árapály nélküli s daltalan.

Idd hát egyedül kupádat és ürítsd örömmel.

Emeld magasra, fejed fölé és köszönts mindazok egészségére, ‘kik egyedül isznak.

Régebben kerestem az emberek társaságát, leültem ünnepi asztalukhoz és ittam velük. De boruk sem fejembe nem szállt, sem szívembe nem hatolt, csupán lábaimat nehezítette.

Bölcsességem elapadt, szívem bezáródott. Csak lábaim érezték a bor ködét.

Aztán felhagytam keresni társaságukat, s nem ittam többet asztaluknál.

Ezért mondom neked; még ha az idő ujja melleden könyörtelenül is kopogtat, miért zavar? A bánat kelyhét csakúgy egyedül kell ürítened, mint az örömét is.

És egy napon, mikor Phardrous, a görög a kertben sétált, lába egy kőbe botlott, s ő felmérgeedett. Visszafordult, felemelte a követ és halk hangon sziszegte:

– Halott dolog utamon! – azzal eldobta a követ.

Almusztafa, a szeretett és kiválasztott így szólt:

– Miért nevezed halottnak a követ? Oly’ régen itt vagy a kertben, s mégse tudod, hogy semmi sincs, ami halott? Minden dolog élön izzik a nappal tudásában és az éjszaka fenségességében. Te és a kő egyek vagytok. Csak szívverésetekben van különbség. A te szíved egy kicsit gyorsabban dobog, barátom, nem annyira nyugodt, úgy-e?

A kő ritmusa más, mint szívedé, de én azt mondom: Ha behallgatsz lelked csendjébe és megméred az ég magasát, egy zenét fogsz hallani; ugyanazt a kőnél s csillagnál egyaránt.

Bár nem érted most még szavaim, légy türelemmel holnapig. Ahogy felmérgeztél egy köre, mert vakságodban megbotlottál benne, úgy korholnád a csillagot is, ha fejed az égig érne. De eljön majd a nap, amikor köveket és csillagokat úgy fogsz gyűjteni, ahogy a gyermek völgyek liliomát. És akkor megtudod majd, hogy minden dolog él és illatos.

És a hét első napján, ‘mikor meghallották a templomi harangok hangját, kérdezte az egyik:  
– Mester, itt sokat hallunk Istenről. Mit mondasz róla? Ki ő valójában?

Almusztafa úgy állt meg előttük, mint egy fiatal fa, mely nem fél sem széltől, sem vihartól, és így beszélt:

– Képzeljetek el, társaim és barátaim, egy szívet, ‘mely mindötök szívét tartalmazza, egy szeretetet, ‘mely mindenki szeretetét átöleli, egy szellemet, ‘melyben önmagát bárki szelleme megleli, egy hangot, amiben minden hangotok egyesül, s egy csendet, ‘mi tiéteknél mélyebb, időtlen és örök.

És képzeljetek bensőtökben egy szépséget el, ‘mi minden szépnél elragadóbb, egy kórust, tengerek és erdők énekénél édesebbet, s a Királyt trónon ülve, kinek lábszéke az Orion, s jogarán a Fiastyúk harmatcseppként ragyog.

Eleddig beértétek azzal, hogy élelmet s szállást keressetek, egy ruhát és botot. Mostantól keressétek az Egyetlent, ki nem célja nyilaitoknak, sem elemektől óvó menedék.

S ha szikla-keménynek tűnnek is szavaim, és talánynak, keressétek mégis értelmét, ‘míg megtörik szívetek, és a bölcsesség vezet a Legnagyobb elébe, ‘kit Istennek nevezünk.

Hallgattak mind, megbolydult szívvel. Almusztafát elfogta a részvét, s gyengéden rájuk nézve folytatta:

– Beszéljünk inkább Istenről úgy, mint testvérről, szomszédról, az elemről, mi körülvesz, házunkkal s földünkkel egyetemben.

Fantáziátoknak hála a felhőkig emelkedtek, és ezt magasnak tartjátok, átszelitek a végtelen tengert, és távolságnak hiszitek. De én azt mondom nektek: Ha egy magot a földbe dugtok, magasabbra juttok, és ha szomszédotokra köszöntitek a reggel szépségét, nagyobb tengert szeltek át.

Túl gyakran éneklitek Istent, a Végtelent, de valójában nem halljátok a dalt. Hát hallható-e a madarak éneke, vagy a levél hullása, miközben fú a szél? S ne feledjétek, barátaim, hogy a levél is csak akkor dalol, mikor elválasztják az ágtól!

Újra kérlek benneteket: ne vegyétek oly’ könnyen szátokra Istent, aki mindenünk! Inkább arról essék szó, hogy egymást értitek, ember az embert, a másik isteni önvalót.

Mert ki táplálná a fiókat, ha anyja az ég felé szárnyal? És a mezőn melyik kökörtcsin nyerne beteljesedést, ha méhek által nem kelne egybe egy másik kökörtcsinnel?

Akkor pillantotok csak az égre, ‘kit Istennek neveztek, ‘mikor már elvesztetek gyengébb valótokban. Találjátok meg az utakat magasabb énekekhez; legyetek kevésbé restek és építgessétek az utakat!

Barátaim és tengerészeim, okosabb lenne kevesebb szót ejteni Istenről, akit nem értünk, és többet egymásról, ‘kiket megérthetünk. De egyet mindig tudnotok kell: mi vagyunk Isten lélegzete és kellemes illata. Mi vagyunk Isten a levélben, a virágban és gyakran a gyümölcsben is.

És egy reggel, mikor a Nap már magasán állt, szólt egy tanítvány a gyermekkori

játszóársak közül:

– Mester, kopott a ruhám és nincsen másik. Hadd menjek a piacra, hátha találok valami megfelelőt.

Almusztafa a fiatal emberre nézett és szólt:

– Add nekem ruhádat.

A tanítvány engedelmeskedett és meztelenül állt a déli napfényben.

És szólt Almusztafa, és hangja mint a vágató paripáé:

– Csak a meztelenek élnek a Napban. Csak az egyszerűek vágatnak a széllel. És csak ki ezerszer elvéti az utat, az találhat haza.

Az angyalok unják a ravaszokat. Épp tegnap volt, hogy egyikük mondta: ‘A poklot a villogóknak fűtjük. Van-e más, mint a tűz, mi a csillogó felszín elhomályosítja és egy dolgot a magjáig felolvaszt?’

Azt mondtam erre: ‘De ‘mikor poklot építtetetek, megteremtettétek urát, az ördögöt is.’

‘Nem’, válaszolta az angyal, ‘a poklot az uralja, aki ellenáll a tűznek.’

Bölcs angyal! Ismeri az emberek útjait és azokét is, akik csak félig emberek. A szeráfok egyike ő, ‘kik a prófétákat segítik, ha azokat megkísértik a ravaszok. És semmi kétség; nevet, ha a próféták mosolyognak és sírni is együtt sír velünk.

Barátaim, tengerészeim, csak a meztelenek élnek a Napban. A legnagyobb tengert csak az járhatja be, aki kormány nélkül teszi. Csak ‘ki az éjszakával együtt sötét, ébred a hajnallal és csak az éri meg a tavaszt, aki gyökerekkel alszik a hólepel alatt.

Ti is gyökerek vagytok, oly egyszerűek, mint a gyökerek és bennetek a Föld bölcsessége. Hallgattok és meg nem született ágaitokban szunnyad a négy szél kórusa.

Sebezhetőek vagytok és forma nélküliek, mégis, ti vagytok hatalmas tölgyek kezdete és égből tükröződő mezők felvázolt mintaképe.

Még egyszer mondom nektek: csak gyökerek vagytok a sötét rög s mozduló ég között. Gyakran láttalak benneteket táncra kelni a fényvel, de láttam ijedelmeteket is. Minden gyökér félénk. Oly sokáig elrejtették szívüket, hogy most nem tudnak vele mit is kezdeni.

De eljön majd a május, és Május nyughatatlan szűz; ő lesz majdan a dombok s lapályok anyja.

És akkor egy templomszolga kérlelte őt, szólván:

– Taníts minket, Mester, hogy szavaink – miként tiedé is – a nép dalává és füstölőjévé váljanak.

És Almusztafa válaszolt és mondta:

– Szavaitokon túl kell eljutnotok, de az útnak maradjon nyoma; egy ritmus, egy illat. Ritmus minden szeretőnek és szeretettnek, és illat azoknak, kik a kertben élnek.

Szavaitok mögé kell hatolnotok, az értelmük csúcsáról hulló csillagporig, azt kezetekkel felfognotok, s aztán lefeküdni aludni, mint fehér fióka a fehér fészekben, holnapotokról álmodva, ‘mint álmodnak tavaszról a fehér violák.

Mélyebbre kell jutnotok szavaitoknál. Csermelyek elveszett kútforrását kell keresnetek, rejtett barlanggá kell válnotok, mely önnön mélyéből visszhangzik fojtott hangokat, ‘miket most még nem is hallotok.

Mélyebbre kell jutnotok szavaitoknál, mélyebbre bármi hangnál, a Föld valódi szívéig; s

ott egyedül lesztek Vele, a Tejúton Vándorlóval.

Kis idő után kérte egy tanítvány:

– Mester, beszélj nekünk a *létezés-ről*! Mit jelent *lenni*?

Almusztafa sokáig nézte szeretettel. Felemelkedett és kissé eltávolodott tőlük, majd visszafordulva szólt:

– Ebben a kertben nyugszik apám és anyám, eltemetve az élők kezétől, s az elmúlt évek szelek szárnyán érkezett magjai is ebben a kertben nyugodnak. Ezerszer fekhet itt apám és anyám, ezerszer hordhat a szél is magot, ezer év múltával ti, én s a virágok újra összetalálkozunk itt a kertben, mint ma, és leszünk, életet szeretően, leszünk kozmoszról álmodón, és leszünk, ‘míg elérjük a Napot.

De ma és most lenni azt jelenti: bölcsnek lenni anélkül, hogy idegenkednénk a bolondtól, erősnek lenni, de nem a gyengék rovására, kis gyermekekkel nem apjukként, de játszótársaként játszani, ‘ki játékukat megtanulni szeretné.

Egyszerűnek és őszintének lenni agg férfiakkal és asszonyokkal, öreg tölgyek árnyékában ülve velük, még ha ti magatok éltetek tavaszát zsongjátok is.

Azt jelenti: költőt keresni, ha hét folyón túl is él, és békére lenni társaságában, kívánságtalanul, kétségek nélkül és kérdést sem ejtve ajkadon.

Tudni, hogy a szent és a bűnös ikertestvérek, ‘kiknek atyja a Kegyelmes Király, és egyiküket csak egy pillanattal előbbi születése okán köszöntjük koronahercegként.

Követni a szépséget, még ha a szakadék szélére is vezet, és bárha szárnya van, nektek meg nincs, igen; akkor is követni kell, ha már a szakadék felett lebeg, mert ahol nincs szépség, ott semmi sincs.

Kertnek lenni fal nélkül, szőlőlugasnak csósz nélkül, minden arrajárónak nyitott kincsesháznak.

Becsapva, meglopva, kihasználva, ámitva, félrevezetve, kigúnyolva, sőt mindezek ellenére magasabb Énetek fokáról mosollyal lepillantani és bízni abban, hogy kertetekben eljön a leveleken táncoló tavasz, s majd az ősz is, ‘mely szőlőtök fürtjeit megérleli.

Tudni; csak keletnek kell nyitni egy ablakot, hogy soha ne legyetek egyedül, és mindazok, kiket csínytevőnek, tolvajnak és hazugnak neveztek, szükségét szenvedő testvéreitek, és hogy esetleg magatok is ugyanazok vagytok egy nekünk láthatatlan város szent lakóinak szemében.

És most azt mondom nektek, ‘kiknek kezei mindazon dolgokat fellelik és formázzák, amik nappali és éjszakai kényelmünkhöz kellene:

Lenni azt jelenti; takácsnak lenni látó ujjakkal, építőmesternek, ki fényt s teret ügyel, parasztnak, aki tudja, hogy minden maggal kincset rejt a földbe, halásznak és vadásznak sajnálattal hal s vad, de még nagyobb szánalommal az emberi szükség és éhség iránt.

Mindenek előtt mondom nektek: Oly szívesen látnám, hogy összefogtok egy közös cél érdekében tenni dolgotok, mert csak úgy remélhetitek elérni az egyéni célt is.

Barátaim és útítársaim, bátrak legyetek, nem szerények, nagyvonalúak, nem kicsinyesek, és legyetek végórámig, s végórátokig nagyobb önmagatok.

Elhallgatott. Nagy mélabú szállt a kilencre, szívük elfordult, mert nem értették szavát.

A három tengerész a tengerre vágyott, a templomszolgák vigasz után, ‘mit a szentségben

leltek, a régi játszótársakat meg vonzotta a piac. Mind süket volt szavaira, a hang visszaszállt hozzá, mint hontalan madár, 'ki oltalmat keres.

Almusztafa távolabb sétált tőlük és se nem szólt, se nem nézett tanítványaira.

Azok beszélgetni kezdtek egymással, és kifogásokat kerestek, hogy búcsúval vágyaik után mehessenek. Végül megfordultak és ment mind útjára. Almusztafa, a szeretett és kiválasztott egyedül maradt.

S amikor leszállt az éj, anyja sírjához ment és leült a sír fölé nőtt cédrus alá. Akkor megjelent az égen a nagy fény árnyéka és az egész kert úgy ragyogott, mint gyönyörű ékszer a Föld kebelén.

Almusztafa belejajdult lelke magányába:

– Nehezen hordozza lelkem érett gyümölcsseit. Ki jön, hogy leszedje, s örvendjen neki? Senki sincs, 'ki böjtölt és szíve örvend, hogy böjtjét első gyümölcseim látványa megtöri, s megszabadíthatna bőségemtől?

Lelkemben túlcordul az évek bora. Nincs szomjúhozó, 'ki jönne, hogy igyék?

Lám, egy ember állt a keresztútnál és ékszerekkel teli kezét az arrajárók felé nyújtotta. Így kiáltott: 'Könyörüljete rajtam, vegyétek el, 'mit nektek kínálok! Isten nevében, fogadjátok el és nyújtsatok vigaszt!'

De az arrajárók csak rápillantottak és semmit nem vettek el kezéből.

Jobb lett volna, ha koldusként nyújtja kezét, hogy kapjon – egy remegő kéz, mit üresen visszahúz – mint kinyújtott kezek teli gazdagsággal, és senkit nem talál, 'ki elfogadó.

És lám, egy kegyes herceg verte fel selyemsátrát a hegyek és a sivatag között, s kérte szolgáit, raknának tüzet – vándornak, idegennek jelzésül – és kiküldte rabjait az útra, hogy vendéget hozzanak. De a sivatag útjai és ösvényei könnyörtelenek, s a szolgák senkit se leltek.

Jobb lett volna a hercegnek, ha senki és semmi ő, ételt és szállást kereső, vagy vándor, 'kinek botja van csak, s egy cserépedénye. Úgy az éj jöttével lelt volna magához hasonlót, senki és semmi költőjét talán, hogy szegénységét éppúgy, mint emlékeit s álmait véle megossa.

És lám, a nagy király lánya felébredt álmából, felöltötte selyemruháját, rubinnal, gyöngyökkel díszítette magát, mósuszt szórt hajára és ámbrába mártotta ujjait. Aztán leszállt toronyszobájából a kertbe, ahol az éjszakai harmat benedvesítette szandálját. Az éj csendjében szerelmet keresett a király leánya a kertben, de apja széles nagy királyságában nem akadt számára szerető.

Jobban járt volna, ha földműves, vagy pásztor lányának születik. Nyáját legeltetne és este apja házába térne, kanyargós utak porával lábán, ruhája ráncaiban szőlőskertek illatával. És ha jönne az éj, s az éjszaka angyala a Föld felett lebegne, a völgyi folyóhoz szökne, várakozó kedveséhez.

Avagy az is jobb lenne, ha apáca volna, kinek szíve tömjéntől dobban és száll a széllel. Szelleme fényét nagyobb fénybe olvasztó gyertyaként együtt fogyna el a többi fohászzkodóval, és azokkal, akik szeretnek, s akik szeretettek.

Igen, lenne inkább évek súlyától görnyedt asszony, ki a napon ülve emlékezik mindarra, mit ifjúságától kapott.

Ahogy az éjszaka mind sötétebb lett, úgy vált Almusztafa is egyre borúsabbá. Szelleme olyan volt, mint sötét felhő. Újra felkiáltott:

Nehezen hordozza lelkem érett gyümölcsseit,  
Igen, nehéz teher az érett gyümölcs.  
Ki jönne, hogy egyék, s jóllakjon vele?  
Lelkemben túlcsondul az évek bora.  
Ki jönne, hogy igyék, s felfrissüljön a sivatag hevében?  
Lennék inkább fa, levéltelen s gyümölcs nélküli,  
Mert keserűbb a haszontalan bőség kínja,  
Mint a terméketlenség fájdalma.  
Nagyobb a gazdag szenvedése, akitől elfogadni nem akarnak,  
Mint a szegényé, 'kinek semmit se adnak.  
Lennék inkább kiszáradt kút, 'mibe a nép köveket dobál;  
Könnyebben viselném, mint élő víz forrása mivoltomat,  
Ha az arrajárók szomját nem enyhíthetem.  
Lennék bár széttaposott nádszál!  
Jobb lenne az is, mint ezüsthúrú líraként  
Olyan házban lenni, 'hol nincsenek ujjai a háziúrnak  
és gyermekei süketek.

Hét nap és hét éjszaka senki sem lépett a kertbe és Almusztafa egyedül maradt emlékeivel s bánatával. Még azok is, akik szeretettel és türelemmel hallgatták szavait, elfordultak tőle, más napok vágyait követve.

Csak Karíma jött, hallgatás övezte fátyolként arcát, kupát és tálat tartott kezében; italt s ételt magánya és éhsége számára. Letette elé, majd ment útjára.

Almusztafa leült a fehér nyárfák alá a kert kapujában és nézte a kinti utat. Kis idő múlván észrevett egy közeledő porfelhőt. A porfelhőből a kilenc tanítvány lépett elő, Karíma vezetésével.

Almusztafa eléjük ment és együtt léptek be a kapun és újra rendben volt minden, mintha csak egy órája mentek volna el.

Bementek a házba és együtt költötték el az egyszerű vacsorát, amit Karíma hozott: kenyeret, halat s a bor maradékát. Amint a bor is elfogyott, Karíma kérlelte a Mestert, mondván:

– Hadd menjek új borért a városba, hogy megtöltssem kupádat.

Almusztafa távolba vesző tekintettel nézett rá és így szólt:

– Nem, elég ez mostanra.

Ettek, ittak és elteltek. Mikor befejezték, öblös hangon, ami oly mély volt, mint a tenger és Hold keltette dagály, Almusztafa megszólalt:

– Barátaim és útitársaim, el kell ma válnunk egymástól. Sokáig másztuk a meredek hegyeket s birkóztunk viharokkal. Átéltünk éhséget, megízleltünk esküvői lakomát, gyakran voltunk mezítelenek, és viseltünk néha királyi ruhát. Valóban messzire jutottunk, de most elválunk. Ti járhattok ezután is együtt utatokon, nekem egyedül kell mennem tovább.

És bár elválaszthatnak majd tengerek s messzi országok, útitársak maradunk a szent hegyre vezető úton. Mégis, mielőtt a fáradságos útra lépünk, megosztom veletek tallózó

szívem aratását:

– Énekelve járjátok az utat, de legyen dalotok rövid, mert csak az ajkatokon fiatalon elhaló dalok élnek soká' az emberek szívében.

Nagy igazságokat kevés szóval szóljatok, csúf igazságra még annyi se jusson. A ragyogó hajú fiatal lánynak mondhatjátok; ő a hajnal lánya, de ha utatokon világtalanra lelték, ne nevezzétek az éjszaka fiának.

Hallgassátok a fuvolás játékát, mintha szólna a tavasz, de ha a kritikus és szórszálhasogató beszél, maradjatok némák, mint csontjaitok s oly távol tőlük, mint a képzelet.

Barátaim és útitársaim, útjaitokon találkozni fogtok patás emberekkel; adjátok nekik szárnyaitokat! Szarvat viselőkkel is fogtok találkozni; adjatok nekik babérkoszorút! Enyveskezüekkel is találkoztok majd; adjatok virágszirmot ujjaik közé! A csípős nyelvűnek meg adjátok édes szavakat!

Mindeme embereket s még többet is felleltek majd utatokon; a bénát, 'ki mankóját árulja, vakot, 'ki tükröt kínál, és láttok majd gazdagot koldulni a templomkapunál.

Adjátok a bénának fürgeségeket, látomásaitokat a vaknak, és adjátok a gazdag koldusoknak önmagatokat; ők mind között a legrászorulóbbak, hisz' senki sem nyújtana alamizsnáért kezét, ha valójában nem lenne szegény, még ha dúskál is földi javakban.

Barátaim és társaim, a bennünket összekötő szeretet nevében kérlek benneteket: Legyetek számtalan, egymást keresztező ösvénnyé a sivatagban, amin oroszlánok, nyulak, farkasok és bárányok járnak.

És emlékezzetek: Nem adni tanítalak benneteket, de elfogadni, nem lemondásra, hanem kiteljesedésre, nem beleegyezésre, inkább megértésre, mosollyal ajkatok körül.

Nem csendet tanítok nektek, hanem egy hangtalan dalt.

Nagyobb önvalótokat oktatom, mely minden embert magába foglal.

Azzal felemelkedett az asztaltól, kiment a kertbe és a ciprusok árnyékában sétált, 'míg lement a nap. A kilenc tanítvány távolabbról követte, szívük nehéz volt, nyelvük szájukba tapadt.

Csak Karíma közeledett hozzá, miután eltakarította a vacsora maradványait, mondván:

– Mester, megengednéd nekem, hogy ennivalót készítek neked holnapra és az útra?

Ő más világot látó szemekkel nézett rá és így válaszolt:

– Testvérem és szeretettem, az idők kezdetétől minden készen áll, étel és ital megvan holnapra, mint ahogy tegnapi és mára is jutott.

Most elmegyek. De ha úgy távozom, hogy egy ki nem mondott igazságot magammal viszek, úgy ez az igazság újra megkeres majd és ösztökél akkor is, ha létezőm elemei már szétszóródtak az örökkévalóság hallgatásában. És vissza fogok jönni hozzátok, hogy olyan hangon szólaljak meg, mely a végtelen hallgatás szívében újjászületett.

S ha van még valami, amit a szépségről nem mondtam el nektek, úgy újra hívni fognak, s nevémen szólítani: 'Almusztafa', és én jelt adok majd, hogy tudhassátok: visszajöttem beszélni mindarról, amit elmulasztottam most elmondani, hiszen Isten sem azt nem tűrheti, hogy akár egyetlen embertől is elrejtve maradjon, sem hogy szava emberi szív szakadékában kallódjon el.

Élni fogok a halál után, és dalokat éneklek majd fületekbe azután is,

Hogy a tenger hatalmas hullámai visszavittek a mélybe.  
Testetlenül ülök majd asztalotoknál,  
És láthatatlan szellemként kísérek földjeitekre.  
Veletek ülök majd a tűznél is én, a láthatatlan vendég.  
A halál semmin nem változtat, csak a maszkon, mely arcunkat elfedi.  
Az erdész erdész marad, a paraszt meg paraszt.  
Aki a szélnek dalokat énekelt, a mozduló szféráknak is énekelni fog.

A tanítványok megkövülten álltak és elszorult szívük, mert azt mondta: ‘Most elmegyek’.  
De senki nem nyújtotta ki kezét, hogy visszatartsa és senki sem követte.

Almusztafa csendben, gyors léptekkel elhagyta anyja kertjét és a következő pillanatban, mint szélrohamtól elragadott levél, már messze járt. A többiek csak egy halvány fényt láttak, amint a levegőbe emelkedett.

A kilenc tanítvány útjára indult, csak az asszony maradt ott a beköszönő alkonyatban és nézett a fény után, míg az a homályban elenyészett. Magányában Almusztafa szavaival vigasztalta magát:

‘Most elmegyek. De ha úgy távozom, hogy egy ki nem mondott igazságot magammal viszek, úgy ez az igazság újra megkeres majd és ösztökél. És vissza fogok jönni hozzátok.’

És ekkorra beesteledett.

Almusztafa elérte a dombokat. Léptei a ködbe vezették, s most ott állt a sziklák és fehér ciprusok között, messze elrugaszkodva minden dologtól, és így beszélt:

– Ó köd, nővérem, fehér lehelet, ki még nem öltöttél formát,  
Visszatérek hozzád, mint fehér, hangtalan lehelet,  
Mint ki nem mondott szó.

Ó köd, szárnyas köd-nővérem, újra együtt vagyunk

És egyek maradunk az élet másnapjáig;

‘mikor a hajnalpír téged harmatcseppként egy kertbe helyez,

S engem kisdedként egy asszony kebelére.

És akkor emlékezni fogunk.

Ó köd, nővérem, visszatérek,

Saját mélyébe fülelő szív,

Éppúgy a te szíved,

Egy kívánság, lüktető és céltalan, mint a tied,

Egy gondolat, nem összeszedett, mint a tied.

Ó köd, nővérem, anyám elsőszülöttje,

Kezem tartja még a zöld magot, ‘mit kértél szerteszórnom,

És ajkamon ott a pecsét a dalon, ‘mit kértél énekelnem,

Nem hozok neked sem gyümölcsöt, sem visszhangot,

Mert kezem vak volt s ajkam makacs.

Ó köd, nővérem,

Mennyire szerettem a világot, s az is engemet,

Minden mosolyom ajkukat ékesítette,

Könnyeik megtöltötték szememet,

De a hallgatás szakadéka feszült közöttünk,  
Amit a világ nem akart csökkenteni,  
Sem én áthidalni nem tudtam.

Ó köd, nővérem, halhatatlan köd-nővérem,  
Kisgyermekeimnek énekeltem a régi dalokat,  
Figyeltek és csodálkozás ült arcukon,  
De holnapra tán elfelejtik a dalt.

Nem tudom, merre viszi a szél majd énekem,  
És nem is saját dalom volt, csak utat talált szívemhez  
És kis ideig ajkamon lakott.

Ó köd, nővérem,  
Ha mindez meg is történt, béke van bennem.  
Megalégedtem azzal, hogy csak a már megszületetteknek énekeljek,  
És bár nem sajátom a dal,  
Mégis szívem legbensőbb vágyait meséli el.

Ó köd, nővérem, Ködnővér,  
Most egy vagyok veled.  
Többé már nem vagyok önmagam.  
A falak leomlottak,  
Széjjeltörtek a láncok;  
Megtérek hozzád, ködként a ködbe,  
És együtt lebegünk majd a tenger felett az élet másnapjáig,  
'mikor a hajnalpír téged harmatcseppként egy kertbe helyez,  
S engem kisdedként egy asszony kebelére.